

Apel w sprawie zagrożeń wynikających z funkcjonowania Gdańskich Zakładów Nawozów Fosforowych w Gdańsku

Gdańsk jest miastem słynącym z bogatej historii, pięknych zabytków oraz wysoko rozwiniętej infrastruktury handlowej. Niezwykle istotne dla rozwoju turystyki w naszym regionie są również walory przyrodnicze. Istnieje tu szereg atrakcyjnych pod tym względem terenów. Warto wymienić tu takie obiekty jak Park Oliwski, Rezerwat Ptasi Raj, czy Rezerwat Mewia Łacha. Bardzo istotnym turystycznie aspektem jest również czystość nadmorskiego powietrza.

W związku z tym apelujemy o niezwłoczne zatrzymanie emisji fluorowodoru oraz t.z.w. fosfogipsu przez Gdańskie Zakłady Nawozów Fosforowych „Fosfory”.

Fluorowodor jest żrącą substancją posiadającą ostry, nieprzyjemny zapach. Każdego roku Zakłady emitują 800 ton fluoru i kilkadziesiąt razy więcej fluorowodoru, który w postaci oparów przenosi się do centrum. Wchodzi on w reakcję z krzemionką niszcząc gdańskie zabytki. Ponadto kwas fluorowodorowy powoduje istotne uszkodzenia górnych dróg oddechowych.

Odpady stałe, składowane na wysypisku w Wiślince zawierają wiele różnorodnych substancji toksycznych i pierwiastków promieniotwórczych. Składowisko to wynosząc się ponad krajobraz na wysokość 41 metrów zaburza obszar Wyspy Sobieszewskiej przeznaczony do masowego wypoczynku ludności. Uniemożliwia przez to rozwinięcie bazy turystycznej. Sąsiaduje ono bezpośrednio z Obszarami Chronionego Krajobrazu Wyspy Sobieszewskiej i Żuław Gdańskich. W odległości ok. 4 km od składowiska, usypanego w formie hałdy, znajdują się dwa rezerваты przyrody: Ptasi Raj i Mewia Łacha. Udowodniono negatywny wpływ hałdy na zdrowie ludzi i zwierząt. Pod szyldem rekultywacji na hałdę zawierającą radionuklidy, związki fluoru, siarki, oraz metale ciężkie wywożone są odpady z oczyszczalni ścieków powodujące dodatkowe zanieczyszczenie powietrza i gleb metalami ciężkimi, oraz zanieczyszczenie mikrobiologiczne. Substancje te w postaci pyłu zawieszzonego przenoszone są na odległości co najmniej 30 km.

Gdańskie Zakłady Nawozów Fosforowych na zlecenie WIOŚ w Gdańsku od lat finansują badania środowiska w okolicy Zakładu i składowiska, które nie wykazują ich negatywnego oddziaływania. Nie potwierdzają tego niezależne badania naukowe wykonane przez Akademię Medyczną w Gdańsku i Politechnikę Gdańską. De facto nigdy nie wykonano kompleksowych badań wyjaśniających wpływ Gdańskich Zakładów Nawozów Fosforowych na środowisko i zdrowie ludności. Zakład ten od wielu lat nie wywiązuje się ze zobowiązań nałożonych nań przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Gdańsku. Między innymi nie zrealizował decyzji Wojewódzkiego Zarządu Gospodarki Przestrzennej, nakładającej obowiązek wytyczenia 500 metrowej strefy ochronnej wokół składowiska fosfogipsu w Wiślince.

Dość mamy obietnic bez pokrycia, odwlekania sprawy i polityki „psychologii”. Pragniemy wyrazić swoje głębokie oburzenie lekceważeniem tak poważnego tematu, który dotyczy mieszkańców Trójmiasta i okolic. Nadszedł najwyższy czas, aby odpowiedzialne za obecny stan władze wojewódzkie i lokalne, zaczęły poważnie traktować swoje obietnice, i liczyć się z opinią społeczeństwa.

Można jedynie domniemywać, że właśnie istnienie t.z.w. hałdy fosfogipsu, w której znajdują się m.in. uran, fluor, stront i rad, powoduje zwiększoną zachorowalność na raka. Województwo Pomorskie zajmuje pierwsze miejsce w Polsce pod względem zachorowalności na nowotwory złośliwe.

Chcemy wyjaśnienia, dlaczego przez te wszystkie lata nie podjęto jakichkolwiek działań, w celu wytłumaczenia zwiększonej na naszym regionie zachorowalności na raka i chorób układu oddechowego.

Wobec takich zaniedbań i niedopatrzeń wnosimy o:

- natychmiastowe zatrzymanie linii produkcyjnej kwasu fosforowego w GZNF „Fosfory”
- rozpoczęcie prac zmierzających do zahamowania emisji szkodliwych substancji do środowiska przez GZNF „Fosfory”
- najszybsze wykonanie przez obiektywnych i niezależnych ekspertów analiz chemicznej, biologicznej i radiologicznej gleb, wód oraz powietrza w rejonie składowiska oraz GZNF „Fosfory”
- niezależne i kompleksowe sprawdzenie zawartości chemicznej samej hałdy, oraz jej wpływu na zdrowie okolicznych mieszkańców
- upublicznienie wyników tych, oraz innych badań dotyczących składowiska od momentu powstania do roku bieżącego
- objęcia mieszkańców rejonu składowiska stałą opieką laryngologiczną i onkologiczną z uwagi na wysoką zachorowalność na tego typu rodzaje chorób
- zajęcie się sprawą przekroczenia norm zawartości fluoru w wodzie i powietrzu